

te, of staan
an die wolk-
weye vlakke.

soos hulle-
rag, die veld-
die varre en
Klokkies en
doringboom,
en soos lulle-
lend deur die

rbij, as ons
estrekke stoet
van fokkoke
seekoet en
haan en die
wat hij trek.

asionaal nie,
vir alles wat
nie, maar die
okragtig-bel-
lij het met
d. Want toe
speeltuig om,
e daaraan te
meegeklank
n lyding. En
dieper word
mart vertolk
in die nasie
siel diepsie
is.

n oorlogstijd
terdie poësie
en deurstans
veldwindtje,

e om sy ver-
strewen, van
aanse volk."

de Afrikaan-
Afrikaansche
planten en
di gekleurd.
zen dezelfde
ers' geschrif-
druk wordt
Afrikaansche
nsche kunst.
cics Colliers'
e volkomen
er als alge-

e een indruk
i woord en

f weinig van
rassend zijn.
C. T.

E.

via genieten
vermeld. Be-
den wij ook
le deputaten
gereformeer-
dat zij daar
het zending-
heeft geen
oedig, daar
en dus nog
l voor haar

al de depu-
idelt anders
eenige hon-
dingswerk,
dig, om de
te deelen;
zeer mager
ode wel be-
gstens f900
de behoefte
r niet werd
verzicht van
n gegeven;
of doen!

ndeld. Deze
te bearbei-
Ned. Zend.
oraad geen
in het Ma-
sen behoort
r vermenig-
t de arbeid
e kerkeraad
leen de ar-
on men niet
rokken pre-
e daar ook
De Synode
evonden, en
en en ander

te informeren. Helpen doet het echter niet meer; de zaak is reeds beslist. Op zichzelf evenwel kunnen wij het niet afkeuren, dat Soerabaja zich van een terrein ontdoet, dat eigenlijk op het gebied van het Ned. Zend. Gen. ligt. Gaat toch S. haar arbeid uitstreken tot onder de Inlanders, dan begeeft zij zich op eens anders arbeidsveld. Moge de historie hier ook een woordje hebben meegesproken, dan ligt het toch voor de hand, dat ter gelegener tijd naar de orde inzake de verdeling van het terrein gehandeld wordt. Maar laten wij rustig de mededeelingen uit Soerabaja afwachten.

Het zendingconsulaat heeft een afzonderlijk, zij het ook kort hoofdstuk. Van den arbeid zelf wordt ons niets meegedeeld, wat trouwens ook moeilijk zou kunnen; die gebeurt „achter de schermen”.

Over de nuttigheid wordt zeer zwak gesproken, als wij lezen: „de deputaten achten ook voor het vervolg aansluiting aan het zendingconsulaat wel gewenscht; vooral de zending op Soemba gemiet van het consulaat veel dienst, terwijl ook voor de zending op Java de aansluiting aan het consulaat wel van belang is”. Wel gewenscht; wel van belang. Er zijn zoovele dingen wel gewenscht en wel van belang, maar geeft men daar dan eenige duizenden guldens per jaar voor uit? Het is ons natuurlijk onmogelijk hierover met kennis van zaken te oordeelen; maar al zouden voor Java de vruchten van het consulaat niet zoovele zijn, dan bleef het toch noodzakelijk voor Soemba om het consulaat te helpen in stand houden; en ook zou dit plicht kunnen zijn ten opzichte van den arbeid der andere zendingcorporaties.

Zeer vaag is ook de opmerking, „dat het wellicht gewenscht zal zijn, dat naast de algemeene instructie, die het consulaat van het Ned. Eijb. Gen. ontvangt, door elke zending aan het consulaat een afzonderlijke instructie wordt verstrekt, waarin de verhouding van die zending tot het consulaat nader wordt geregeld”. Alle nadere toelichting blijft uit; wij moeten het maar gelooven; en och, waarom zouden wij het niet gelooven? Maar bevredigen doet zulk een geheimzinnigheid niet. Zeer opmerkelijk is, dat in het besluit der Synode dezer zaak, art. 126, wordt gesproken van „noodzakelijk achten”; men vraagt zich onwillekeurig af, of met opzet het „wel gewenscht” uit het rapport in het besluit vervangen werd door „noodig achten”, en dus de Synode van oordeel was, dat alleen in geval van noodzakelijkheid een afzonderlijke instructie moet gegeven.

Vastigheid onder de voeten krijgen wij bij hoofdstuk 12 „Het Zendingblad”. Tusschen twee haakjes staat er onder: „en de zendingkalender”. Van den kalender wordt alleen de financiële bate meegedeeld, daar de kerken of de deputaten niets over den kalender te zeggen hebben. Hij was een particuliere onderneming van wijlen Ds H. Dijkstra; maar, gelijk alles, wat deze voortreffelijke man ten opzichte van de zending deed, het voordeel droeg hij af aan de zendingkas. Zijn schoonzoon, Ds Pol, op wien de profetiemantel zijns schoonvaders is gevallen, zet de traditie voort, zoodat zelfs over 1922 niet minder dan f1000 ten bate van de zending werd afgedragen. Schitterend!

De oplage steeg weer, en bereikte nu het getal van ruim 60.000 ex. per maand. De financiële voordeelen waren de laatste drie jaren gemiddeld ruim f9000 per jaar, met den zendingkalender mee dus f10.000. Is dat niet prachtig? Zoo maken de vele kleintjes ééne groote.

In verband hiermee een enkel woordje over de zendingbladjes, die sommige zending kerken naast het officiële „Zendingblad” hebben opgericht. Friesland ging voor met „Uit Keboemen”, Utrecht volgde het vorig jaar met „Uit Poerwoerdje”, en nu kwam daarbij Rotterdam met „Uit Poerbolinggo”.

De redacteur van ons „Zendingblad”, Ds W. Breukelaar, ziet het verschijnen van deze blaadjes niet leede oogen. En wij kunnen dit verstaan. „Het Zendingblad” geeft een voordeel van vele duizenden aan onze zendingkas; ook brengt het den leden onzer kerken op de hoogte met den arbeid op alle terreinen. Is er nu niet gevaar, dat de betrokken kerken alleen hun eigen blaadje zullen lezen, en dus „Het Zendingblad” prijsgeven? Dit zou niet alleen groote schade voor de zendingkas betekenen, maar ook de menschen het meeleven met de andere zending kerken beletten; het kweekt eenzijdigheid en beperktheid van blik.

Deze zaak heeft evenwel twee kanten. Er schuilt hier een groot gevaar, maar de voordeelen zijn er ook niet gering. In een eigen blad kan breeder over eigen terrein gehandeld worden; ook wordt het contact tusschen den zending en de zending kerken nauwer. En dan is er wel geen twijfel aan, dat de redacteurs van deze nieuwe blaadjes alles in het werk zullen stellen, om hun

lezers ook „Het Zendingblad” aan te prijzen. Wanneer beide bladen gelezen worden is er enkel winst.

De oplage van „Het Zendingblad” steeg in de laatste jaren zeer. Het ware eens te onderzoeken, of Friesland, dat reeds eenige jaren een eigen blad heeft, ook aandeel heeft in deze vermeerdering, of wel, dat Friesland bij de andere provincies achterstaat. Zoo zou wellicht zijn te bepalen, of een eigen blad ons officieel blad in den weg staat.

Wij halen uit het Rotterdamsche blad deze woorden van Ds Esser aan: „Concurrenten voor andere zendingperiodieken zijn wij allerminst. Integendeel, wij vertrouwen, dat, als de kennis en het meeleven met de actie op eigen terrein toeneemt, met temeer belangstelling kennis zal genomen worden van wat „Zendingblad” en „Macedoniër op breeder terrein geven”.

Nog een aanhaling geven wij uit dat woord vooraf, omdat het wel eens in breeder kring mag worden gehoord. „Niet alleen de arbeiders in Indië hebben den steun uwer (nl. der lezers) sympathie zoo noodig. Dat geldt in niet minder mate voor hen, wien de behartiging der zendingzaken in Holland is opgedragen. Juist omdat zij zelf niet kunnen genieten van de vruchten, maar hun is opgedragen het vaak zoo moeilijke werk van voorlichting geven over het zendingwerk en van het behartigen der klimmende financiële lasten, hebben niet het minst zij bemoediging noodig in het meeleven der gemeenten”.

In den regel benijden wij onze arbeiders op Java en Soemba niet; maar nu blijkt, dat zulks wederkeerig is; zij benijden ons niet! En hebben zij geen gelijk? Zij genieten van de vruchten door ze te zien, wij echter alleen maar van hooren zeggen. En dan ook, wij, die er buiten staan, kunnen wel eens jaloeische bliken werpen in de richting van de deputaten, die zoo prachtig meeleven en meewerken en op de hoogte zijn. Maar Dr Esser zegt: arme lohbbers, het is wat, om voorlichting te geven en gelden te verzamelen; neen, dan wij op het zendingveld; wat een heerlijk werk! En heeft hij geen gelijk?

J. D. W.

UIT DE BUITENLANDSCHE KERKEN.

De eenheid der Kerk.

De „eenheidsbeweging” is nog niet doodgelopen. Wel heeft zij in ons land aan actualiteit verloren. Over haar wordt hier niet veel meer geschreven noch gerefereerd. Op de Synode van Utrecht echter werd zij door twee van de drie Schotsche afgevaardigden, die tot haar spraken, sterk op den voorgrond gesteld. Het Engelsch-Amerikaansche Protestantisme is van haar nog vol. Het Pacificisme op staatkundig gebied heeft zijn tegenhanger op het terrein der Kerk in deze eenheidsbeweging. Men wil haar bevorderen door groote Wereldconferenties. Zij heeft reeds haar vorderingen gemaakt in Engeland; in de Vereenigde Staten, in Canada en Australië. Vooral de Wereldconferentie voor Geloof en Kerkregering — zoo zal ik haar naam „for Ordre and Faith” weergeven — jaagt haar na. Ds Kolfhaus uit Vlotho oefent in het laatste nummer van de „Reformierte Kirchen-zeitung” kritiek uit op dit streven. Hij doet dit vooral in verband met de twee laatste stellingen, die met het oog op de naaste samenkomst van genoemde Wereldconferentie zijn geponeerd. Van de negen stellingen, door haar opgesteld, raken stelling acht en nogeen de door mij genoemde eenheidsbeweging.

Stelling acht luidt: De zichtbare Kerk op aarde moet zich aan de wereld openbaren door hare zichtbare eenheid als het lichaam van Christus.

In stelling negen heet het: De rechte verhouding tusschen de Kerk en de plaatselijke Gemeenten is die, welke in het Nieuwe Testament wordt gegeven, n.l.: de afzonderlijke Gemeenten zijn de plaatselijke vertegenwoordiging van de eene Kerk. De toestand zooals die nu is, dat er onderscheidene en op elkander nabijverige, van elkander onafhankelijke en naast elkander staande Kerken zijn, die in dezelfde plaats leven, mag nooit geacht worden te zijn overeenkomstig den wil van Christus, hoewel men ook trachte ter rechtvaardiging daarvan te wijzen op omstandigheden in het verleden, die daartoe hebben geleid; zoo moet men dan met alle inspanning het daarheen leiden, dat de toestand, die ons in het Nieuwe Testament wordt geteekend, weder hersteld worde.

Kolfhaus zegt van den inhoud dezer beide stellingen, dat zij in beginsel afwijken van onze gereformeerde overtuiging.

Der reformierter Bund heeft zich bij deze Wereldconferentie aangesloten.

Dit is ook het geval met sommige Gereformeerde Kerken, met welke wij in de laatste jaren in nauwere aanraking zijn gekomen.

Van het hoogste belang acht ik, dat de gereformeerden in het midden van dergelijke conferenties hun getuigenis laten hooren, als zij achten dat stellingen worden verkondigd, die in strijd zijn met de gereformeerde beginselen.

Zij dienen aldaar te spreken en te getuigen, die gelooven aan de vernieuwende kracht van de gereformeerde waarheid; zij mogen zich niet onthouden die haar liefhebben, haar zegeningen genieten en anderen gaarne zouden willen doen deelen in de voorrechten, die God hen schenkt; zij moeten zijn in het midden dezer wereld omvattende conferenties, die belijden dat al de Schrift van God is ingegeven, en nuttig is tot leering, tot wederlegging, tot verbetering, tot onderwijzing.

Daar zijn gemeenlijk ook vertegenwoordigers op dergelijke conferenties uit Kerken en kringen, die ernstig begeeren in belijdenis en in kerkregering weer te leven uit de gereformeerde beginselen. Zij welen zelf menigmaal nog niet recht te onderscheiden. Zij ontvangen steun in stoffelijk opzicht; veel steun zelfs uit de Engelsche, Schotsche en Amerikaanse Kerken. Licht laten zij zich ook in zake belijdenis en kerkregering steunen (?) van uit dienzelfden hoek.

Doch ook van ons ontvangen zij steun!

Vertrouwend zien ze tot ons op!

Gaarne luisteren zij naar ons!

Onze kerkrechtelijke beginselen moeten wij, waar wij maar de gelegenheid hebben, verkondigen en aanprezen.

Wij hebben de deugdelijkheid daarvan ondervonden! Velen willen ons gaarne gelooven wanneer wij getuigen van de heerlijke kracht onzer beginselen.

Kolfhaus deed goed met te getuigen, nu hij meende kritiek te moeten oefenen van gereformeerd standpunt op den inhoud dezer beide stellingen.

Immers daar schuilt veel aantrekkelijks in wat ter Wereldconferentie als eisch des Heeren zal worden verdedigd en aangeprezen.

Breede kringen hebben het oog hoopvol geslagen op de Engelsch-Amerikaansche wereld.

Ook de Kerken worden mee van strijden en twisten. De eenheidsbeweging is eene natuurlijke reactie, die wel geboren moest worden in dezen tijd. Des te meer zie men scherp toe of wat wordt begeerd ook begeerlijk is en wat wordt aangeprezen wel deugdelijk is.

Het betoog van Ds Kolfhaus kan ik in zijn geheel niet weergeven.

Ik meen te mogen volstaan met de mededeeling van eenige uitspraken door hem zelf onderstreept. Zij volgen in de orde waarin de geleerde schrijver ze gaf.

„In deze beide stellingen, alzoo Kolfhaus, hebben wij de consequenties van meeningen, die zeer geliefd zijn onder het Engelsch-Amerikaansche Protestantisme, te weten, dat wij door onze krachtsinspanning het rijk Gods op aarde kunnen stichten.”

Ik maak de opmerking, dat Kolfhaus door zijn positie, zijn reizen, zijn studie bijzonder goed thuis is in de Engelsch-Amerikaansche kerkelijke wereld.

„De pluriformiteit der Kerken kan niet door congressen en compromis, of door de belijdenis terug te brengen tot een minimum, worden tegengehouden; zij is eer uit Christus zelf. Daarom noemen wij gereformeerden ons ook niet „de” kerk van Christus, maar veelmeer „eene” kerk van Christus”. Men begrijpe mij goed. Deze onderstreepte uitspraken staan in het nauwste verband met wat Kolfhaus daaraan laat voorafgaan in zijn ernstige kritiek. Om de draagwijdte van zijn theses te overzien dient men eigenlijk heel zijn artikel te lezen. Dit geldt ook van de beide laatste, die ik nog laat volgen.

Als de „Conferentie voor Geloof en Kerkregering” de zichtbare eenheid der kerk voor een noodzakelijk iets verklaart, dan jaagt zij een utopie na en toont door dezen haren eisch niets geleerd te hebben uit de leiding, die de Heere met Zijn Kerk heeft gehouden.”

„Dan zal de begeerde eenheid er zijn, eene veel dieper wortelende eenheid, eene eenheid meer gelijk aan die waarom de Heiland bidt in het Hoogepriesterlijk gebed dan eene eenheid in het uiterlijke, als iedere Kerk leeft in het bewustzijn, ge-roepen te zijn met haar zusterkerk te leven tot de verheerlijking van God.”

„De geschiedenis van het Calvinisme toont ons juist, dat pluriformiteit en eenheid elkander niet

Onder de betere
fabrikaten
behoort

HET HOFBERG-ORGEL

door zijn hooge
muzikale eigenschappen
tot den eersten rang.

Firma A. DE ZEEUW (N. G. Klijn)
Rosestraat 42a - Rotterdam